

09. Dijital Hikâyelerin Ortaokul Öğrencilerinin Okuma Tutumuna Etkisi¹

Duygu KARADAĞ²

Tazegül DEMİR ATALAY³

APA: Karadağ, D. & Demir Atalay, T. (2024). Dijital Hikâyelerin Ortaokul Öğrencilerinin Okuma Tutumuna Etkisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö15), 166-186. **DOI:** <https://zenodo.org/record/13823040>

Öz

Bu araştırma, dijital hikâyelerin okuma tutumuna etkisini incelemek amacıyla, karma yöntem araştırma desenlerinden açıklayıcı ardışık desen kullanılarak hazırlanmıştır. 2023-2024 eğitim-öğretim yılı 2. döneminde Kars Merkezde bulunan bir ortaokulda öğrenim gören 72 öğrenci ile 8 haftalık bir çalışmayı kapsayacak şekilde yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak okuma tutumu ölçeği ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın nicel aşamasında deneysel desenlerden ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel araştırma deseni kullanılmıştır. Çalışmada deney grubunun dersleri dijital hikâye anlatımı kullanılarak işlenmek üzere planlanmıştır, kontrol grubunda ise mevcut programında yer alan yöntemlerle ders işlenmiştir. Deneysel süreci sonunda dinleme tutumu ölçeği testi son test olarak uygulanarak veriler analiz edilmiştir. Araştırmanın nitel aşamasında olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak deney grubu öğrencilerinden gönüllü olan 20 kişi ile görüşmeler yapılmış, uygulama hakkındaki görüşleri alınmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler değerlendirilmiş; bulgular, okuyucuya özetlenmiş ve sonuçlar yorumlanarak sunulmuştur. Araştırma sonucunda deney ve kontrol grubu öğrencilerinin okuma tutum ölçeği ön test ve son test puanları istatistiksel olarak karşılaştırılmıştır. Deney grubu öğrencilerinin aldıkları puanların aritmetik ortalamalarının, kontrol grubu öğrencilerinin aldıkları puanların aritmetik ortalamalarından daha büyük olduğu görülmüş yapılan analizler sonucunda istatistik olarak anlamlı fark ortaya çıktığı saptanmıştır. Yapılan görüşmelerden elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin dijital hikâye anlatımı uygulamasına ilişkin görüşlerinin genel olarak olumlu olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, dijital hikâyelerin öğrencilerin okuma tutumuna yönelik görüşleri üzerinde olumlu

¹ **Beyan (Tez/ Bildiri):** “Dijital Hikâyelerin Ortaokul Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Becerisi ile Okuma ve Dinleme Tutumuna Etkisi” isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir. Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman: Bu çalışmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Telif Hakkı & Lisans: Yazarlar dergide yayımlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Etik İzni: Kafkas Üniversitesi Etik Komisyonu tarafından 07.06.2023 tarihli, 46 sayılı kararla etik izni verilmiştir.

Kaynak: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Benzerlik Raporu: Alındı – Turnitin, Oran: %21

Etik Şikâyeti: editor@rumelide.com

Makale Türü: Araştırma makalesi, **Makale Kayıt Tarihi:** 28.06.2024-**Kabul Tarihi:** 20.09.2024-**Yayın Tarihi:** 21.09.2024; **DOI:** <https://zenodo.org/record/13823040>

Hakem Değerlendirmesi: İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme

² YL Öğrencisi, Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı/ Master Student, Kafkas University, Institute of Social Sciences, Department of Turkish Education (Kars, Türkiye), duyguatbas@gmail.com, **ORCID ID:** <https://orcid.org/0009-0004-8009-5499>, **ROR ID:** <https://ror.org/04v302n28>, **ISNI:** 0000 0000 9216 0511, **Crossreff Funder ID:** 501100009391

³ Prof. Dr., Kafkas Üniversitesi, Dedekorkut Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı/ Kafkas University, Dedekorkut Faculty of Education, Department of Turkish and Social Sciences Education, Department of Turkish Education (Kars, Türkiye), tazeguldemir@gmail.com, **ORCID ID:** <https://orcid.org/0000-0003-22901-9226>, **ROR ID:** <https://ror.org/04v302n28>, **ISNI:** 0000 0000 9216 0511, **Crossreff Funder ID:** 501100009391

etkisinin olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Dijital Hikâye, Okuma Tutumu, Tutum.

The Effect of Digital Stories on the Reading Attitudes of School Students⁴

Abstract

This research was prepared using the explanatory sequential design, one of the mixed method research designs, in order to examine the effect of digital stories on reading attitude. It was conducted in the second semester of the 2023-2024 academic year, covering an 8-week study with 72 students studying at a secondary school in Kars Center. Reading attitude scale and semi-structured interview form were used as data collection tools. In the quantitative phase of the research, a quasi-experimental research design with a pretest-posttest control group, one of the experimental designs, was used. In the study, the lessons of the experimental group were planned to be taught using digital storytelling, while the lessons of the control group were taught using the methods included in the current program. During the experimental application process, the academic achievement test was applied to the groups as a posttest at the end of each course and the data was analyzed. Phenomenological design was used in the qualitative phase of the research. Using the semi-structured interview form prepared by the researcher, interviews were conducted with 20 volunteer students in the experimental group and their opinions about the application were obtained. The data obtained from the interviews were evaluated; The findings are summarized to the reader and the results are interpreted and presented. As a result of the research, the reading attitude scale pre-test and post-test scores of the experimental and control group students were compared statistically. It was observed that the arithmetic averages of the scores received by the experimental group students were greater than the arithmetic averages of the scores received by the control group students, and as a result of the analyses, it was determined that there was a statistically significant difference. According to the findings obtained from the interviews, it was determined that the students' opinions regarding the digital storytelling application were generally positive. According to the research results, it was determined that digital stories had a positive effect on students' views on reading attitudes.

Keywords: Dijital Story, Reading Attitude, Attitude

4

Statement (Thesis / Paper): It was produced from the master's thesis titled "The Effect of Digital Stories on Secondary School Students' Reading Comprehension Skills and Reading and Listening Attitudes". It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation process of this study and all the studies utilised are indicated in the bibliography.

Conflict of Interest: No conflict of interest is declared.

Funding: No external funding was used to support this research.

Copyright & Licence: The authors own the copyright of their work published in the journal and their work is published under the CC BY-NC 4.0 licence.

Ethics Approval: Ethical permission was granted by the Ethics Commission of Kafkas University with the decision dated 07.06.2023 and numbered 46.

Source: It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation of this study and all the studies used are stated in the bibliography.

Similarity Report: Received – Turnitin, Rate: %21

Ethics Complaint: editor@rumelide.com

Article Type: Research article, Article Registration Date: 28.06.2024-Acceptance Date: 20.09.2024-Publication Date: 21.09.2024; DOI: <https://zenodo.org/record/13823040> **Peer Review:** Two External Referees / Double Blind

Giriş

Bir dili öğrenmenin yolu temel dil becerilerini öğrenmekle mümkündür (Batluralkız ve Karakuş Tayşi,2021). Temel eğitimde, öğrencilerin, bir program çerçevesinde, sistemli olarak doğru ve etkili okuma becerisi kazanması, tüm eğitim sürecinin en önemli amaçlarından biridir. Eğitimin bütün kademelerinde bireyin daha başarılı olması için ana etken olarak görülen, okuma tutumunun verilen eğitimle temel eğitim sürecinde kazandırılması hedeflenmektedir. 2018 yılında yayımlanan Türkçe Öğretimi Programı'nda ilk okuma becerisi öğrenimi; düşünmeyi, anlamayı, sıralamayı, sınıflamayı, sorgulamayı, ilişki kurmayı, analiz sentez yapmayı ve değerlendirmeyi zihinsel becerilerin geliştirilmesinde etkili olan Türkçeyi doğru, güzel ve etkili bir biçimde kullanmayı sağlayan becerilerin kazandırılmasıyla gerçekleşen bir süreci de içine alan beceri şeklinde tanımlanmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı, 2018). Demirel'e (2003: 78) göre bireylerin başkalarından bağımsız olarak yaşamasını ve düşünmesini sağlayan okuma becerisi, bireyin, kendine zarar verecek olan eğitimsizlikten ve inanışlardan kurtulmasını sağlar. Yapılan araştırmalarda okumanın basit bir çözümleme tekniği olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Genel olarak okuma ile ilgili olarak yapılan tanımlara bakıldığında, anlamaya yönelik ve çok boyutlu bir kavram olması üzerinde durulmaktadır.

En genel tanımıyla yazılı ve basılı işaretlerin belirli kurallara uyularak seslendirilmesi okuma olarak tanımlanmaktadır. Ekmen (2023), okuma kavramını; yazılı olan bir metnin gizlemiş olduğu duygu ve düşünceleri kovalamak olarak tanımlamaktadır. İnsan var olduğundan beri varlığını, yaşamını, dünyada gelişen olayları anlamaya, açıklamaya ve yorumlamaya çalışmaktadır. Okuma insanın bilgi hazinesini artıran, duygu, düşünce ve davranışlarını şekillendirerek bireye kişilik kazandıran bir süreçtir. Hedefinde “anlama” olan okuma sürecine ilişkin birçok tanım yapılmıştır (Epçaçan, 2009). Akyol (2003), okumayı, günümüzde; yazar ve okuyucu arasındaki iletişimin etkililiğine dayanan, ön bilgilerin kullanıldığı, yöntem ve amaca uygun ve düzenli bir ortamda ortaya çıkan anlamlandırma süreci olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca okunan bir metinden anlam çıkarma ve bunu yorumlama olarak tanımlanır (Grabe ve Stoller, 2002). Okuma, bir yazıyı meydana getiren harf ve işaretlere bakıp bunları çözümlmek veya seslendirmektir (TDK, 2011).

Duygusal yönden okuma kavramı incelendiğinde “okuma tutumu” kavramı ile karşılaşırız (Ulu, 2019). Okuma tutumu, bireylerin okumaya karşı tutumları olarak tanımlanır ve bireylerin okumaya karşı duygusal yaklaşımı ifade eder. Tutum okuyucuların okuma aktivitelerine katılımlarını etkileyen önemli etkenlerden biri olarak, kişilerin okuma motivasyonlarını da yansıtmaktadır (Mathewson, 1994). Hagan (2013)'a göre, okumaya karşı olumlu bir tutuma sahip olan okuyucular okuma alışkanlığına sahiptir ancak olumsuz okuma tutumuna sahip okuyucular genel olarak okuma alışkanlığından kaçınırlar. Dolayısıyla okuma tutumu bireylerin okuma devamlılıklarını da şekillendiren önemli bir etmendir (Altun vd., 2022). Ateş (2023), okumaya yönelik tutumun, okuma ve okuduğunu anlamaya da etki ettiğini ifade etmektedir. Dolayısıyla okumaya yönelik geliştirilen olumlu bir tutum öğrencilerin okumak için ayırdıkları süreye ve okuduklarını anlamlandırabilmek için geliştirecekleri stratejileri saptamalarında da önemli bir rol oynadığını belirtir. Küçük yaşlardan itibaren oluşturulan olumlu tutumlar, öğrenmeyi olumlu etkilediği gibi kalıcılığı da sağlar.

Tutum doğuştan getirilen bir duygu durumu değildir. Bireyler yaşantılar ve buna bağlı olarak ortaya çıkan tecrübeleri ile tutumlarını şekillendirirler. Bu şekillendirmede kendileri etkileyen unsurlar vardır. Bunların başında yaşama ortamına da şekil veren yakın çevre gelir. Bu noktada yakın çevreyi oluşturan bireylerin başında anne ve babalar geldiğinden bu konuya etkileri önemli derecede yer tutar. Aile bireylerinin iyi birer okur olmaları, evde bir kitaplığın bulunması, düzenli bir okuma alışkanlığının

olması, kitap alışverişinin olması, çocukların kitap alışverişinde aktif olması, çocuklarda okuma kültürü ve okumaya karşı olumlu bir yaklaşımın oluşması açısından çok önemlidir. Farklı sebeplerden dolayı küçük yaşlarda ortaya çıkan negatif tutumları çeşitli uygulamalar ile değiştirmeye yönelik faaliyetler yürütülmelidir. Bu vaziyet ne kadar erken tespit edilip hemen değiştirilme çabasına girilirse çocuklara o ölçüde yarar sağlar (Yardım, 2021).

Elbette ailenin, okulun ve küçük yaşta okumaya başlamanın yanında okuma tutumunu etkileyen başka etkenler de vardır. Günümüz dünyasında okumaya yönelik tutumu etkileyen en önem unsurlardan bir tanesi de teknolojidir. Tablet, telefon, televizyon, bilgisayar gibi birçok teknolojik alet okuma tutumunu oldukça etkilemektedir. Teknoloji ile beraber kaynaklar çevrim içi olarak okurlara sunulmaktadır. Bundan kaynaklı olarak okuma kabiliyeti ve okuma alışkanlıkları değişikliklere uğramaktadır.

Eğitimciler bireylerin okuma becerisini kazanmalarını sağlamak için birçok yöntem kullanmaktadır. Günümüzde bilgi teknolojilerindeki etkileyici gelişmeler, toplum hayatının en önemli unsurlarından olan eğitim öğretim faaliyetlerini de etkilemektedir. Bilgiye her an ve her yerde ulaşma imkânının olması, yaşam boyu öğrenmenin gereksinim olarak algılanması ve teknolojik araçların sürekli yenilenmesi, toplumları eğitim alanında birtakım değişiklikler yapmaya itmektir.

Alkan (1991: 340), eğitim teknolojisini; eğitimle ilgili kuramların etkin ve olumlu biçimde uygulamaya dönüştürülebildiği; araç, gereç, personel, süreç ve yöntemlerden oluşan bir sistemler bütünü olarak tanımlamaktadır. Bu gerekçeyle eğitim ortamlarında bireylere kazandırılması beklenen bilgi ve becerilerin, teknolojik araçların kullanılmasıyla daha etkili, daha geniş kapsamlı bir öğrenme tecrübesi sağlaması adına teknolojinin eğitimle iç içe olmasının hedeflenmesi gerekebilir.

Dijital Hikâye Anlatımı

Geçmişten günümüze doğru bakıldığında, eğitim ortamlarında kullanılan teknolojilerin tepegöz, bilgisayar, video, yansıtım ve etkileşimli tahta örnek olarak gösterilebilmektedir. Son yıllarda kullanılmaya başlayan ve bundan sonra kullanılmasının artması beklenen materyaller ise; sesli ve 3D elektronik kitaplar, çevrim içi metinler ve sanal kütüphaneler, programlanmış okuma öğretimi uygulamaları ve elektronik hikâye kitaplarıdır. Sözlü veya yazılı anlatım yoluyla yapılan geleneksel hikâye türünün, teknolojik imkânlar ve çoklu ortam araçları kullanılarak bilgisayar ortamına aktarılmasıyla yapılan dijital hikâye de bu olanaklardan biridir (Ciğerci, 2015: 33). Geleneksel hikâyeye göre kıyaslama yapıldığında dijital hikâyeler çok yeni bir kavram sayılabilir. Alanyazında yapılan incelemeler sonucu birçok araştırmanın dijital hikâye ile ilgili çeşitli tanımlar yaptığı görülmektedir. Buna göre dijital hikâye, Turgut ve Kışla (2015) tarafından “interaktif dijital bir ortamda; ses, resim, grafik, hareketli grafik, görüntü, müzik ve metne dayalı anlatımın sunulması süreci”; Robin (2006) tarafından “belirli bir konu hakkında bilgi sunmak için resim, müzik, metin, ses ve video gibi türlü unsurları dijital ortamda bir araya getirme”; Yamaç (2015) tarafından “belirli bir konuda bilgi sunmak için dijital grafikler, ses, video ve müzikleri bir araya getirme”; Yüksel (2011) tarafından “Dijital hikâye anlatımı, “multimedya araçları veya kaynakları ile bilginin paylaşılması ve hikâyelerin anlatılmasıdır”; Polater (2019) tarafından “dijital hikâye yöntemi geleneksel hikâye anlatımının dijital ortamlarda görsel ve işitsel materyaller kullanılarak hazırlanması ve sunulması biçimi”; Göçen (2014) tarafından “dijital hikâye yöntemi anlatıcının multimedya araçları kullanarak hikâye anlatma ve bu hikâyeleri dinleyicilere aktarma yöntemi” olarak tanımlanmaktadır. Demirel’e (2013) göre dijital hikâye, dijital hikâyeleme süreci sonunda oluşturulan çoklu ortam öğeleri açısından zengin video sunumlar olarak tanımlanabilir. Yani dijital hikâye yöntemi, geleneksel hikâyelemenin video, görsel, ses ve müzik gibi dijital içeriklerin

bir araya getirilmesiyle oluşturulan yeni nesil hikâyeleme yöntemidir (Polater, 2019). Ayrıca dijital hikâyelerin hazırlanması, hazırlayıcısına kendi tecrübelerini, kendi mesajlarını film yapmak hakkında profesyonel bir eğitim almada çoklu medya araçlarını da kullanarak, dijital ortamlarda sunma fırsatı tanınmaktadır (Olur, 2021). Yiyeceklerin yetişmesini çeken kısa bir film, modern çağ konusunda bir podcast, , iyi aile ilişkileri hakkında tekrar eden bir video dijital hikâye anlatımına örnek olabilir.

Hartley ve McWilliam (2009), dijital öykülerin sağladığı yararları şu şekilde sıralamaktadır:

- Dijital hikâye anlatımı bir biçim olarak doğrudan bir duyguyu açıklamanın duygusal yükünü, bir belgeselin gerçekliğini ve biçimin basit şıklığını bir araya getiren şiirsel bir yapıya sahiptir.
- Dijital uygulamalar, internet sitelerinde dijital yayın yapmaya yönelik yeni anlatı araç-gereçleri ile bireylerin eğitimini birleştirmektedir.
- Dijital hikâye bir akım olarak, uzman, tüketici ve kullanıcı odaklı yaratıcılığın ilk orijinal birleşimini temsil etmektedir.
- Dijital hikâye yeni medya ekolojisi için oluşturulmuş ayrıntılı bir metin sistemi olarak, üretici ve tüketici ilişkisini gözden geçirmekte, profesyonel ve amatör üretim arasındaki geleneksel ayrıma karşı çıkmaktadır. Dijital hikâye anlatımı aynı zamanda içerik aktarımına, hikâye anlatım formatlarına, katılım ve dijital okuryazarlığa katkı sağlamaktadır (Olur, 2021).

Dijital Hikâyenin Türleri

Farklı amaçlarla, farklı içeriklerle çeşitli dijital hikâyeler oluşturulabilmekte ve her bir hikâye farklı amaca hizmet etmektedir. Bu nedenle, dijital hikâyelerin sınıflandırılmasında oluşturulan dijital hikâyelerin ele aldığı konular öne çıkmaktadır (Olur, 2021). Dijital hikâye uygulayıcıları, dijital hikâyeleri eğitim dışında çoğunlukla kişisel anlatılar ve önemli olaylarını anlattıkları kişisel hikâyeler oluşturmak için kullanırlar. Dijital hikâye anlatıcılığı, insanların birbirlerine yardımcı olmasının en pratik yoludur (Şimşek, 2012: 51-57). Lambert'e göre hikâye anlatıcılığını önemli yapan, insanların kendilerini ifade edebilmelerini, deneyimlerini istedikleri gibi paylaşabilmelerini, kısaca insanlara sağladığı özgürlüktür. (Bal ve Onay, 2018: 867).

Alanyazında dijital hikâye türleri çeşitli konuları ele alan, farklı başlıklar altında sınıflandırılmış olsa da, Robin'e göre en genel ve açık şekliyle dijital hikâyeler üç türle ele alınabilir; bilgilendirici hikâyeler, kişisel hikâyeler, tarihsel olaylarla ilgili hikâyeler (Robin, 2008).

Kişisel Hikâyeler: Dijital hikâye olarak yaygın olarak kullanılan, yazarın kişisel deneyimlerini anlattığı, belki de en popüler dijital hikâye türüdür. Bireyin kendi yaşamıyla ilgili duygu, düşünce ve olayların yine bireyin bakış açısıyla anlatıldığı hikâyelerdir.

Tarihsel Olaylarla İlgili Hikâyeler: Tarihi olayları analiz eden hikâyeler, tarihi olayların araştırılması ve farklı biçimlerde anlatılması üzerine odaklanmaktadır (Karakoyun, 2014).

Bilgilendirici (Öğretici) Hikâyeler: Bu tür dijital hikâyeler özellikle birçok farklı içerik alanlarında eğitim materyallerini ifade etmek için kullanılır (Ulum, 2017). Kişilerin öğrendikleri kavram ve konuyla

İlgili bildiklerini dijital ortama ses, resim ve müzikle aktarmasıyla oluşan hikâyelerdir. Bu hikâyeler; matematik, sosyal bilgiler, tıp, dil eğitimi vb. alanlarda eğitsel amaçlarla hazırlanır. Değerler eğitiminde de öğretim materyali olarak kullanılabilir en etkili dijital hikâye türüdür.

Dijital Hikâyenin Öğeleri

Bir hikâyenin asıl amacı bir düşünceyi, bir mesajı karşı tarafa mümkün olduğunca anlaşılabilir bir şekilde iletmektir. Dijital hikâyelerde de mesajın karşı tarafa net ve anlaşılır bir şekilde iletebilmesi ve ortaya kaliteli bir ürün konabilmesi için bazı özellikleri içermesi gerekmektedir.

Yapılan birçok araştırmaya göre, dijital öykülerin etkili ve kendi içerisinde devimsel olabilmesi için hazırlama ve sunum aşamasında sahip olması gereken yedi öge bulunmaktadır. Robin (2008)' e göre dijital hikâyenin yedi ögesi aşağıda açıklanmıştır.

- Bakış açısı (Point of view): Dijital hikâye yazarının kendi yaşantı ve tecrübelerini kendi bakış açısından ele alarak hikâyede aktarılacak istenen mesajın verilmesi biçimidir. Bilimsel eserlerde olduğu gibi nesnellik sağlama amacı güdülmez. Bu sebepler dijital hikâyeler birinci ya da üçüncü tekil şahıs ağzı kullanılır.
- İlgi çekici soru (Dramatic question): Dikkat ve ilgiyi sağlamak, bu ilgi ve dikkatin sürekliliği için dijital hikâyeye ilgi çekici bir soruyla başlanmalıdır. Bu soru hikâye başında açıkça sorulabileceği gibi hikâyenin içine gömülerek dinleyici ve izleyicinin hikâyeye odaklanması sağlanabilir. Hikâyedeki ilgi çekici soru hikâyenin gelişme ya da sonuç bölümünde yanıtlanabilir ve böylece izleyicilerin dikkati hikâyenin merkezinde tutulur.
- Duygusal içerik (Emotional content): Dijital öykülerin amacı dinleyici ve izleyicisine doğrudan bilgi aktarmak yerine teknolojik imkânları kullanarak ve estetik kaygısı güderek izleyicisinin öyküden zevk almasını sağlamaktır (Çiğerci, 2015). En etkili dijital hikâyeler, dinleyici ve izleyicisini farklı duygularla diri tutan, gözyaşı, kahkaha ve memnuniyeti uyandıran duygusal içeriğe sahip olmalıdır. Dikkati çeken bir soru ile başlayıp duygusal içerikle birlikte dinleyici ve izleyiciye hikâyedeki mesajı aktarmak üzere resim, müzik ve kelimelerin kullanılması duygusal içeriğin boyutunu artıracaktır.
- Ekonomi (Economy): Genellikle yazarın en çok zorlandığı unsurdur. Dijital hikâyelerin uzunluğu, süresi ile ilgili olan bu ögeye bağlı olarak dijital hikâyelerin izleyici ve dinleyiciyi sıkımayacak biçimde 2- 5 dakika ile sınırlandırılması gerekmektedir. Hikâye metninde gereksiz detaylardan kaçınmak ve verilmek istenen mesajı odaklanmak hikâyenin olması gereken uzunlukta belirleyici unsur olacaktır. Etkili bir dijital hikâye oluşturma sürecinde verilmek istenen mesaj güçlü bir anlatımla, az efekt ve birkaç kelime ile aktarılmalıdır.
- Hız (Pacing): Dijital hikâyelerin anlatımındaki hız, dinleyicinin dikkatini çekmek için önemlidir ve bu nedenle dijital hikâye anlatımındaki tempo değişken olmalıdır. Ritim ve enerji hikâyedeki olayların aktarılmasında önemli unsurlardır. Ekonomi ve hız öğeleri arasında önemli bir bağlantı söz konusudur. Dijital hikâye yazarı, ekonomi ve hız öğelerini göz önüne alarak hikâyelerinde nelerin tutulması nelerin çıkartılması gerektiğine karar vermelidir.
- İyi seslendirme (The gift of your voice): Dijital hikâyelerin en önemli öğelerinden biridir, çünkü hikâye anlatıcısına; hikâyenin konusu, duygusal içeriği, verilmek istenen mesajı dikkate alarak

kendi sesiyle seslendirme olanağı sunar. Bu amaçla anlatıcı sesinde; yükseltme, alçaltma, incelik kalınlık gibi oynamalar yaparak dinleyicinin/izleyicinin dikkatini çekebileceği gibi hikâyenin vermek istediği iletiyi de aktarmaya yardımcı olur.

- Müziğin kullanımı (Soundtrack): Dijital hikâyede kullanılmak üzere görseller ve hikâye metnine uygun olarak seçilen, dijital hikâyenin vermek istediği mesajı ve duygusal içeriği iyi bir şekilde destekleyen müzik ve ses efektleriyle birleşen dijital hikâye daha eğlenceli ve ilgi çekici olabilir.

Dijital Hikâye Oluşturma Süreci

Tarih boyunca öyküleme bilgi, bilgelik ve değerleri paylaşmak amacıyla farklı ortam ve biçimlerde kullanılmış, günümüzde ise internetin yaygın kullanımı ve teknolojinin de etkisiyle dijital ortama aktarılmıştır (Sadık, 2008). Dijital hikâyelerin etkili ve hedeflenen amaca uygun olabilmesi için hikâye oluşturma sürecinin doğru bir şekilde planlanması gerekir. Bu süreç belirli aşamaların tamamlanmasını gerektirir. Dijital hikâye anlatıcılarının ve ürettikleri içeriklerin yeni bir ifade aracı olduğunu belirten Küngerü (2016: 33-45), artık bireylerin hayatlarının dijital hikâyelerle şekillendiğini, bireylerin dijital hikâyeleri yoğun bir şekilde takip ederek gündemini oluşturduğunu ve anlatıların insanların gerçekliğinin dönüşümüne neden olduğunu ifade ettiği görülmektedir.

Dijital hikâye oluşturma süreci, geleneksel hikâye anlatma süreciyle benzer şekilde ilerler. Konunun seçilmesi, taslağın oluşturulması ve fikirlerin ortaya çıkması ile devam eder. Fikri süreçte hikâyenin teması belirlenir ve sonrasında hikâyenin görsel öğeleri oluşturulmak için bir hikâye panosu (storyboard) oluşturulur ve üretim aşamasına geçilir. Bilgisayar ve mobil uygulamalar yardımıyla da kısa film oluşturulur.

Dijital Hikâyelerin Eğitimde Kullanımı

Hikâyeler anlatmak eski zamanlardan beri kullanılan bir öğretim yöntemidir. Hikâye anlatmanın gücü evrenseldir ve her toplumda öğretmenin önemli yöntemlerindedir. Gelişen ve değişen dünyada her alanda olduğu gibi eğitimde de materyaller değişmekte ve gelişmektedir. Hayatın her alanını etkileyen teknoloji bu bağlamda hikâyelerin de dijital bir dönüşüme uğramasını sağlamış, çağın gereklerine uyarak dijital bir boyut kazandırmıştır. Bu haliyle dijital hikâye anlatımı, eğitim bağlamında güçlü bir öğrenme aracı olarak hızla popüler olmuştur. Dijital hikâyeleri eğitimde popüler yapan ve sık kullanımını sağlayan eğitimin her seviyesinde kullanımının mümkün olması ve farklı türde içeriklerle türlü eğitimlere imkân sağlamasıdır.

Yöntem

Dijital hikâye anlatımının ortaokul öğrencilerinin okuma tutumuna etkisinin incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışma, karma yöntem araştırma desenlerinden olan açıklayıcı ardışık desen kullanılarak hazırlanmıştır. Karma araştırma; tek bir çalışma ya da çalışmalar dizisindeki aynı temel olgulara ilişkin nitel ve nicel veriler toplamayı, onları analiz etmeyi ve yorumlamayı içermektedir (Leech ve Onwuegbuzie, 2007). Karma yöntemde hangi verinin baskın olarak değerlendirileceği, hangi sırayla gerçekleştirilecekleri tamamen araştırmacıya bağlıdır. Sırayla veya aynı anda nitel ve nicel veriler toplanması araştırmacının amacına göre şekil alır. Araştırmanın nicel aşaması, deneysel desenlerden ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel araştırma deseni kullanılmıştır. Nitel aşamada ise nitel araştırma desenlerinden olgubilim (fenomonoloji) deseni kullanılmıştır. Bu desen, araştırmanın incelediği olguyu deneyimleyen ve bu olguyu yansıtabilecek kişi ya da gruplara odaklanır (Patton,

1980/2014; Yıldırım & Şimşek, 2016). Olgubilim araştırmalarının temel veri toplama aracı, görüşmedir. Yapılan araştırmada da “yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılarak dijital hikâye anlatımı uygulamasıyla tanışan deney grubu öğrencilerinin görüşleri alınmıştır.

Araştırmanın amacı

Bu çalışma, dijital hikâye anlatımının, 5. sınıf öğrencilerinin okuma tutumu üzerine etkisini ve dijital hikâye anlatımına yönelik öğrenci görüşlerini incelemektir.

Araştırmanın problemi, dijital hikâye anlatımının ortaokul 5. Sınıf öğrencilerinin okuma tutumuna etkisi var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir. Bu problem doğrultusunda, araştırmanın amacına yönelik olarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Dijital hikâye anlatımının yapıldığı deney grubu ile mevcut programda yer alan yöntemlerle öğretimin yapıldığı kontrol grubu öğrencilerinin okuma tutumu ön test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Dijital hikâye anlatımının yapıldığı deney grubu ile mevcut programda yer alan yöntemlerle öğretimin yapıldığı kontrol grubu öğrencilerinin okuma tutumu son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Dijital hikâye anlatımının yapıldığı deney grubu öğrencilerinin okuma tutumu ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Mevcut programda yer alan yöntemlerle öğretimin yapıldığı kontrol grubu öğrencilerinin okuma tutumu ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmanın Önemi ve Gerekeçesi

Basılı kitaplar, dijital hikâyelerden ses, görüntü, çoklu medya ortamı, hareket ve aktiflik gibi pek çok unsur bakımından eksiktir. Okuma becerisi etkisi konusunda birçok materyal ele alınmış, birçok konuda çalışma yapılmış dijital materyallerden olan dijital hikâyelerin 5. Sınıf öğrencilerinin okuma başarısı ve okuma/dinleme tutumu üzerindeki etkisini araştıran bir çalışma olmadığından, dijital hikâyelerin bu konudaki etkisi tam olarak bilinmemektedir. Araştırmaya başlamadan önce yapılan literatür taramasıyla, okuma ve dinleme becerisi, teknolojinin eğitimde kullanılması ve bunun etkisi ile üzerine birçok çalışma incelenmiş ve bunun sonucunda okuma ve dinlemenin, sadece yazılı araçlarla değil, teknolojik olanakların sağladığı; elektronik kitaplar, sesli araçlar, dijital hikâyeler ve çevrimiçi kütüphaneler üzerinden yapıma olanağının olduğu; okumaya ve dinlemeye yönelik tutumun bu tür bilişim teknolojilerinden etkilendiği anlaşılmıştır. Dijital hikâyelerin okuma ve dinleme becerileri üzerine etkisini belirleyerek eğitim-öğretim ortamında teknolojik gelişmelerin doğru ve etkili kullanılmasını sağlamak, fırsat eşitliğini artırmak, teknolojik gelişmelerle ilgilenen, teknolojik yenilikleri takip edebilen bireyler yetiştirmek hedeflenmelidir. Dünyada dil öğretimi alanında çağdaş modellerin kullanıldığı, bu sayede daha kısa sürede ve kalıcı olarak okuma tutumunun geliştirildiği görülmektedir. 5. sınıf öğrencilerinin okuma becerisini kazanmalarında da yeni yöntemlerin kullanımının yaygınlaşması ile bu alanda hedeflenen başarının elde edileceği düşünülmektedir.

Gerek alanyazın taramaları gerekse sınıf içi uygulamalar açısından incelemeler yapılarak ele alınan bu araştırmanın eğitim öğretim ortamı ve öğrencilerin, okuma tutumunun olumlu bir şekilde etkilenmesine

katkı sağlaması beklenmektedir.

Evren ve örneklem

Araştırmanın nicel verilerinin toplanması aşamasında olasılıklı olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme kullanılarak araştırılan konuya uygun olarak belirlenen bazı özellikleri taşıyan gruplar çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Buna bağlı olarak bu çalışmada Kars Merkezde bulunan bir ortaokulda öğrenim görmekte olan 5. Sınıf öğrencilerinden iki şube kontrol ve deney grubu olarak belirlenmiştir. Araştırmanın nitel aşamasında elde edilmek istenen verilerin sağlanması için, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yapılarak katılımcılar belirlenmiştir. Bu bağlamda Kars Merkezde bulunan bir ortaokulda öğrenim görmekte olan 5. Sınıf öğrencilerinden Dijital Hikâye anlatımı uygulanan deney grubu öğrencilerden gönüllü olan yirmi kişi ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak görüşmeler yapılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Yapılan bu çalışmada, “Okumaya Yönelik Tutum Ölçeği” (Karahan, 2018) dijital hikâyelerin öğrencilerin okuma yönelik tutumlarına etkisini ölçmek amacıyla uygulama öncesinde ve sonrasında kullanılmıştır. Nitel aşamada ise katılımcılarla görüşme yapılmak üzere araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Süreç/Uygulama

Çalışmanın deneysel uygulamanın hazırlık aşamasında, önceden belirlenmiş olan araştırma problemine ve hipotezlere uygun olarak nicel aşama için okuma tutumu ölçeği, nitel aşama için yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Ardından araştırmanın veri toplama aşamasına çalışılmak üzere kontrol ve deney grupları belirlenmiştir. Kontrol grubuna, uygulama süresince, mevcut Türkçe Öğretim programında yer aldığı şekli ile öğretim yapılırken, deney grubuna dijital hikâye anlatımı uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Deney grubuna uygulanacak olan dijital hikâye ders materyalleri, 1 hafta deneme uygulaması ve 6 hafta asıl uygulama olacak şekilde araştırmacı tarafından hazırlanmış ve sınıfta kullanılacak üzere taşınabilir hale getirilmiştir. Kullanılan 7 dijital hikâyeden 3 tanesi araştırmacı tarafında “Powtoon” uygulama platformunda hazırlanmış, 3 tanesi “Youtube” video paylaşım platformundan alınmış, 1 tanesi hazırlayıcısından alınmıştır. Dijital hikâye hazırlanması sürecinde kullanılan Powtoon uygulama platformu kısmen ücretli olduğundan gerekli satın almalar araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiş ve kullanılmıştır. Uygulamalar öğrenciler tarafından kullanılmayacağından onlar açısından herhangi mali yükü olmamıştır. Uygulamanın kullanımının çok kolay olması, cep telefonu ve tablet gibi elektronik cihazlara uyumlu olması, bu platformun tercih edilme nedenlerindedir.

Verilerin Toplanması

Uygulamanın 8 haftalık süreci ilk hafta deney ve kontrol gruplarına okuma becerisinin ne olduğu detaylı olarak anlatılması ile başlamıştır. Becerinin ne olduğu fark eden guruplara tutum kavramı açıklanmıştır. Her iki guruba da “Okuma Tutumu Ölçeği” uygulanmıştır. Derslerin uygulanması sürecinde her grup için aynı metinler kullanılmış, deney grubu öğrencilerine dijital hikâye anlatımı ile öğretim yapılırken, kontrol grubu öğrencilerinin dersleri mevcut programdaki yöntemler işlenmiştir.

Verilerin Analizi

Nicel Verilerin Analizi

Nicel verilerin analizinde öncelikle parametrik testlerin uygulanması ile verilerin normal dağılım gösterip göstermediği uygun görülmektedir. Ancak parametrik testlerin yapılabilmesi için verilerin dağılımının bazı şartları sağlaması gerekmektedir. Verilerin normal dağılım özellikleri gösteriyor olması bu koşulların en önemlisidir (Can, 2014).

Ön Test deney ve kontrol grubu öntest ve sontest sonuçlarının çarpıklık ve basıklık değerleri incelendiğinde; öntest çarpıklık değerinin -1.13, basıklık değerinin 1.09 olduğu belirlenmiştir. Sontest çarpıklık değerinin -1.26, basıklık değerinin ise 1.26 olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular öntest ve sontest tutum ölçeği veri setlerinin normal dağılım gösterdiğini ifade etmekte, veri analizinde parametrik testlerin kullanımını mümkün kılmaktadır.

Tablo 1. Deney ve kontrol grubunun öntest puanlarının karşılaştırılması t-testi analizi sonuçları

Gruplar	N	X	SS	SD	T	P	Levene Statistik	
							F	p
Deney	35	102.11	25.05	68	1.06	.29	.05	.81
Kontrol	35	95.97	23.23					

Levene testi ile grupların varyansları incelenmiş, varyansların homojen olduğu belirlenmiştir. Yapılan t testi analizi sonucunda Deney ve kontrol grupları öntest tutum ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

Nitel Verilerin Analizi

Bu çalışmada nitel veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Elde edilen nitel verilerin analizi, içerik analizi ile yapılmıştır. İçerik analizinde elde edilen verilerin açıklanabilecek kavramlara ulaştırması amaçlanmaktadır. Bu amaçla elde edilen verilerin öncelikle kavramsallaştırılması, daha sonra verilerin bu kavramlara göre düzenlenerek, verileri açıklayan temaların saptanması gerekmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Bulgular

Araştırmanın Birinci Alt Problemine Ait Bulgular

Dijital hikâye anlatımının yapıldığı deney grubu ile geleneksel mevcut programda yer alan yöntemlerle öğretimin yapıldığı kontrol grubu öğrencilerinin okuma tutumu ön test puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla Bağımsız Gruplar T-Testi yapılmıştır.

Tablo 2. Deney Grubu Ve Kontrol Gurubu Öğrencilerinin Okuma Tutumu Ön Test Sonuçlarına Ait Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Deney Grubu	35	112,85	24,70	68	.924	.359
Kontrol Grubu	35	107,62	22,61			

$p > 0.05$

Tablo incelendiğinde deney grubu öğrencilerinin okuma tutumu ön test puanlarının aritmetik ortalaması ($\bar{X}=112,85$; $ss=24,70$) ile kontrol grubu öğrencilerinin okuma tutumu ön test puanlarının aritmetik ortalaması ($\bar{X}=107,62$; $ss=22,61$) arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($t_{(35)}=2,15$; $p<.05$). İstatistik verileri sonucunda elde edilen değerlere bakıldığında deney ve kontrol grubu öğrencilerinin deneysel işlem öncesinde okuma tutumu düzeylerinin denk olduğu söylenebilir.

Araştırmanın İkinci Alt Problemine Ait Bulgular

Dijital hikâye anlatımının yapıldığı deney grubu ile geleneksel mevcut programda yer alan yöntemlerle öğretimin yapıldığı kontrol grubu öğrencilerinin okuma tutumu son test puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla Bağımsız Gruplar T-Testi yapılmıştır.

Tablo 3. Deney Grubu ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Okuma Tutumu Son Test Sonuçlarına Ait Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Deney Grubu	35	120,88	8,13	68	5,552	,00
Kontrol Grubu	35	98,28	22,66			

$p>0.05$

Tablo incelendiğinde deney grubu öğrencilerinin okuma tutumu ön test puanlarının aritmetik ortalaması ($\bar{X}=120,88$; $ss=8,13$) ile kontrol grubu öğrencilerinin okuma tutumu ön test puanlarının aritmetik ortalaması ($\bar{X}=98,28$; $ss=22,66$) arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($t_{(35)}=5,55$; $p<.05$). Elde edilen etki büyüklüğü değeri ($d>1$) farkın çok büyük düzeyde bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bu bulguya dayanarak dijital hikâye anlatımı kullanılarak yapılan öğretim sonucunda deney grubu öğrencilerinin okuma tutumuna yüksek düzeyde bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Ait Bulgular

Dijital hikâye anlatımının yapıldığı deney grubu öğrencilerinin okuma tutumu ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla Bağımlı Gruplar T-Testi yapılmıştır.

Tablo 4. Deney Grubu Öğrencilerinin Okuma Tutumu Ön Test ve Son Test Sonuçlarına Ait Bağımlı Gruplar T-Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön Test	35	102,08	25,06	34	-4,124	,00
Son Test	35	120,88	8,13			

$p>0.05$

Tablo incelendiğinde deney grubu öğrencilerinin okuma tutumu ön test puanlarının aritmetik ortalaması ($\bar{X}=102,08$; $ss=25,06$) ile okuma tutumu son test puanlarının aritmetik ortalaması ($\bar{X}=120,88$; $ss=8,13$) arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($t_{(35)}=-4,12$; $p<.05$). Elde edilen etki büyüklüğü değeri ($d>1$) farkın çok yüksek düzeyde bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bu bulguya dayanarak dijital hikâye anlatımı kullanılarak yapılan öğretim sonucunda deney grubu öğrencilerinin okuma tutumu çok yüksek düzeyde bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine Ait Bulgular

Mevcut programda yer alan yöntemlerle öğretimin yapıldığı kontrol grubu öğrencilerinin okuma tutumu ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla Bağımlı Gruplar t-Testi yapılmıştır.

Tablo 5. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Okuma Tutumu Ön Test ve Son Test Sonuçlarına Ait Bağımlı Gruplar t-Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Ön Test	35	95,97	23,23	34	-,482	,633
Son Test	35	98,28	22,66			

$p > 0.05$

Tablo incelendiğinde kontrol grubu öğrencilerinin okuma tutumu ön test puanlarının aritmetik ortalaması ($\bar{X}=95,97$; $ss=23,23$) ile okuma tutumu son test puanlarının aritmetik ortalaması ($\bar{X}=98,28$; $ss=22,66$) arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($t_{(35)}=-482$; $p < .05$). Elde edilen etki büyüklüğü değeri ($d=0,16$) farkın çok düşük düzeyde bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bu bulguya dayanarak mevcut programda yer alan yöntemlerle yapılan öğretim sonucunda kontrol grubu öğrencilerinin okuma tutumu üzerinde çok düşük düzeyde bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Araştırmanın Nitel Verilerine Ait Bulgular

Araştırmanın Beşinci Alt Problemine Ait Bulgular

Araştırmanın altıncı sorusuna yönelik olarak, dijital hikâye anlatımı uygulaması ile eğitimin yapıldığı 35 deney grubu öğrencisinden gönüllü olan 20 öğrenci ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler öğrencilerin de uygun gördüğü zamanlarda yapılmış, düşüncelerini rahatça ifade edebilmeleri için gereken açıklamalar yapılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda öğrenci görüşleri 4 tabloda toplanmıştır:

- Öğrencilerin dijital hikâye anlatımı uygulamasına ilişkin Görüşleri
- Öğrencilerin dijital hikâye anlatımını kullanıp kullanmayacağına dair Görüşleri
- Öğrencilerin dijital hikâye anlatımına yönelik eleştirileri
- Öğrencilerin dijital hikâye anlatımına yönelik öneriler

Görüşmeler sonucunda elde edilen bulgular, yukarıda belirtilen temalara ilişkin kategori ve kodlar gösterilerek oluşturulan görseller ve tablolarla ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda Dijital hikâye anlatımının ders ve etkinliklerde kullanılması ile ilgili görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Elde edilen verilen tablo 4.15 te sunulmuştur.

Tablo 6. Dijital hikâye anlatımının ders ve etkinliklerde kullanılması ile ilgili görüşler ve frekans dağılımı

Tema	Kodlar	f
Olumlu	Eğlenceli ve güzel	11
	Dikkat çekici	8

	Kolay anlaşılır	7
	Faydalı	7
	Beğenilme	2
	Dersi kaynatılmaması	1
	Serbest etkinlik gibi	1
	Okumayı sevdirmeye	1
	Okunanların somutlaşmasını sağlama	1
	Her ders kullanılсын	1
Toplam		40
Olumsuz	Dinleme/İzleme problemleri	3
	Hep kullanılmaması	3
	Video izlemenin zararı	1
	Kısa videolar	1
	Okumadan soğutması	1
	Beğenmeme	1
Toplam		10

Tablo 6'da gösterildiği üzere, dijital hikâye anlatımının ders ve etkinliklerde kullanılmasına ilişkin görüşleri sorulduğunda, öğrencilerin çoğu (n=40), DHA uygulamasının kullanıldığı dersi daha olumlu bulduğunu belirtmiştir. Bazı öğrenciler ise yöntemle ilgili bazı olumsuz düşüncelerini dile getirmiştir. Bu bulguya yönelik öğrenci ifadeleri şu şekildedir:

Ö1: Videoları çok beğendim. Derslerimizin çok eğlenceli geçmesini sağlar ve konuları kolayca anlarız. Videolar çok güzel.

Ö2: Eğlenceli oluyor, televizyon izler gibi ders işliyoruz. Yanımdaki arkadaşlarım konuştuğu için biraz anlamadım ama okuyunca tam anladım.

Öğrencilerden bazıları(n=3), ortamdan kaynaklı bazı durumlardan dolayı videoları anlamakta zorlandıklarını belirtmiştir. Bu bulguya yönelik öğrenci ifadeleri şu şekildedir:

Ö10: Dijital hikâye metinleri okuduklarımızı görmemizi sağladığı için, daha iyi anladık ve soruları daha kolay cevapladık. İzlerken sadece sesi az duyduğum için zorladım. Ama sesi çok açınca da diğer sınıflar rahatsız oluyordu. Bu yüzden zor oldu. Ama yine de çok faydalı.

Bazı öğrenciler ise (n=3), videoların her derste kullanılmayacağını düşünmektedir. Bu bulguya yönelik öğrenci ifadeleri şu şekildedir:

Ö14: Video izlemek zararlıdır ama okumak faydalıdır. İzlerken üzüldüm ben. Annemler bana çizgi film izlemeyi yasakladığı için sürekli böyle ders işlersek kızabilirler. Anlamamı sağladı ama hep böyle olmaz.

Ö19: Çok faydalı, kolay anlıyoruz ama her ders böyle olmaz. Çünkü her konu böyle anlatılmaz.

Tablo 7. Dijital hikâye anlatımının ders ve etkinliklerde kullanılıp kullanılmaması ile ilgili görüşler ve frekans dağılımı.

Tema	Kodlar	f
Siz Öğretmen Olsaydınız	Kullanırdım	16
	Kullanmazdım	4
Toplam		20

Dijital hikâye anlatımının ders ve etkinliklerde kullanılıp kullanılmaması ile ilgili görüşler incelendiğinde öğrencilerden çoğunun(n=16), eğer öğretmen kendileri olsaydı DHA yöntemini derslerinde kullanacaklarını söylemişlerdir. Bu bulguya yönelik öğrenci ifadeleri şu şekildedir:

Ö1: *Evet kullanırdım.*

Ö4: *Evet kullanmak güzel olur.*

Dijital hikâye anlatımının ders ve etkinliklerde kullanılıp kullanılmaması ile ilgili görüşler incelendiğinde öğrencilerden birkaçının (n=4), eğer öğretmen kendileri olsaydı DHA yöntemini derslerinde kullanmayacaklarını söylemişlerdir. Bu bulguya yönelik öğrenci ifadeleri şu şekildedir:

Ö14: *Her ders kullanmazdım.*

Ö16: *Hayır. Tembellik olur.*

Tablo 8. Dijital hikâye anlatımının ders ve etkinliklerde kullanılıp kullanılmaması ile ilgili eleştiriler ve frekans dağılımı.

Tema	Kodlar	f
Eleştiriler	Faydalı	10
	Teknik aksaklıklar	4
	Uygun değil	2
	Ailenin istememesi	1
	Video uzunluğu	1
	Eleştiri yok	1
	Zaman yetersizliği	1
	Videolara erişim	1
Toplam		21

Dijital hikâye anlatımının ders ve etkinliklerde kullanılıp kullanılmaması ile ilgili eleştirilere yönelik olarak öğrencilerin yarısının (n=20) belirttiği husus, faydalı bir etkinlik olmasıdır. Bu bulguya yönelik öğrenci ifadeleri şu şekildedir:

Ö3: *Bence çok güzel eleştirecek bir şey yok. Anlamamızı sağlayan faydalı bir etkinlik.*

Ö4: *Sıkılmadan ders işlememizi sağladığı için çok faydalı oluyor. Bence çok güzel.*

Ö8: *Bence çok faydalı bir etkinlik.*

Öğrencilerden bazıları (n=4), Dijital hikâye anlatımının ders ve etkinliklerde kullanılmasının bazı teknik aksaklıklardan dolayı zor olacağını belirtti. Bu bulguya yönelik öğrenci ifadeleri şu şekildedir:

Ö1: *Videolar güzel ama elektrik olmazsa ders işleyemeyiz. Tahta Çalışmaz.*

Ö6: *Tahtayı göremeyen, sesi iyi duyamayan arkadaşlarım izlemek istemez. Aralarında konuşup dinlemeyenler anlamayabilir. Kâğıttan okumak da yetebilir.*

Ayrıca verilen cevaplardan anlaşıldığı kadarıyla, öğrencilerin Dijital hikâye anlatımının ders ve etkinliklerde kullanılıp kullanılmaması ile ilgili olarak duydukları bazı kaygılar da bulunmaktadır. Her bir ifadenin bir öğrenciye ait olduğu bulgulara göre ifadeler şu şekildedir.

Ö2: *Evde ailemiz izin vermeyebilir. Kitap okuyun derler.*

Ö19: *Her ders kullanılmaz. Her konuda olmaz. Matematik dersi hangi video ile anlatılır ki. Bence her konuya uygun değil. Ev ödevlerinde nasıl yapacağız. Bizim evde bilgisayar yok.*

Öğrencilere Dijital hikâye anlatımının ders ve etkinliklerde kullanılıp kullanılmaması ile ilgili önerilerinin neler olduğu sorulmuştur. Öğrencilerin Dijital hikâye anlatımı uygulamasına ilişkin görüşlerine ait kategori, kod ve bunların frekansları Tablo 9'da sunulmuştur

Tablo 9. Dijital hikâye anlatımının ders ve etkinliklerde kullanılıp kullanılmaması ile ilgili öneriler ve frekans dağılımı.

Tema	Kodlar	f
Öneriler	Videoların uygunluğu ve süresi	8
	Önerim yok	4
	Her derste kullanılmamalı	3
	Daha az izlenmeli	3
	Her derste kullanılmalı	2
	Okumanın önüne geçmemesi	1
	Daha çok izlenmeli	1
	Videoların paylaşılması	1
Toplam		23

Dijital hikâye anlatımına yönelik önerileri sorulduğunda öğrencilerin bir kısmı (n=8), videoların daha uzun, komik ve faydalı olabileceğini, bir kısmı ise daha kısa videolar olabileceğini belirtmiştir. Bu bulguya ilişkin öğrenci ifadeleri şöyledir:

Ö7: *Komik, eğlenceli ve faydalı videolar olursa daha iyi olur. Her konuda değil anlaşılması zor konularda videolar olmalıdır.*

Ö9: *Uzun ve Zor metinlerde kullanılsın.*

Ö11: *Çok zaman almaması için kısa videolar izleyebiliriz. Ev ödevi olarak da verilebilir.*

Dijital hikâye anlatımına yönelik önerileri sorulduğunda öğrencilerin bir kısmı (n=3), videoların daha az izlenmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu bulguya ilişkin öğrenci ifadeleri şöyledir:

Ö2: *Okumanın önüne geçmemeli bence. Öğrenciler izlemeye alıştırsa bir daha okumaz.*

Ö11: *Çok zaman almaması için kısa videolar izleyebiliriz. Ev ödevi olarak da verilebilir.*

Ayrıca Dijital hikâye anlatımına yönelik önerileri olmadığını belirten (n=3), öğrenciler de vardır. Bu bulguya ilişkin öğrenci ifadeleri şöyledir:

Ö3: *Önerim yok, bence zaten güzel.*

Ö8: *Bir önerim yok. Zaten güzeldi.*

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmada deneysel uygulama öncesi okuma tutumu ölçęi uygulamalarından elde edilen verilerin analiz edilmesi amacıyla yapılan Bağımsız Gruplar t-Testi sonuçlarına göre, deney ve kontrol grubu ön test puanları aritmetik ortalaması arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Bu sonuç dijital hikâye uygulaması yapılmadan önce deney ve kontrol grubundan bu şekilde bir sonuç çıkması, uygulamanın doğru ilerlemesi için normal bir sonuçtur.

Deneysel uygulama sonrası yapılan son test puanlarının karşılaştırılması için Bağımsız Gruplar t-Testi yapılmış ve yapılan analiz sonucunda deney grubu öğrencilerinin okuma tutumu son test puanları ile kontrol grubu öğrencilerinin okuma tutumu son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu sonucu çıkmıştır. Bu sonuç uygulanan dijital hikâye anlatımının deney grubu lehine olumlu sonuçlar geliştirdiğini göstermektedir.

Deney grubu öğrencilerinin deneysel uygulama öncesi yapılan ön test ve deneysel uygulama sonrası yapılan son test puanlarının karşılaştırılması amacıyla, elde edilen puanların Bağımlı Gruplar t-Testi analiz sonucunda deney grubu öğrencilerinin okuma tutumu ön test ve son test puanlarının aritmetik ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu ve okuma tutumunun geliştirdiğini göstermektedir.

Kontrol grubu öğrencilerinin okuma tutumu ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla Bağımlı Gruplar t-Testi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda okuma tutumu ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar gösteriyor ki, mevcut programda yer alan yöntemlerle yapılan öğretim okuma tutumunun gelişmesinde herhangi bir etki yaratmamıştır.

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde doldurulan görüşme formlarındaki kayıtlar doğrultusunda tema, kategori ve kodlar oluşturulmuş; veriler ayrıntılı olarak betimlenmiştir. Buna göre,

- Öğrencilerin dijital hikâye anlatımı uygulamasına ilişkin görüşleri
- Öğrencilerin dijital hikâye anlatımını kullanıp kullanmayacağına dair görüşleri
- Öğrencilerin dijital hikâye anlatımına yönelik eleştirileri

- Öğrencilerin dijital hikâye anlatımına yönelik öneriler, olmak üzere dört tabloda incelenmiştir.

Birinci olarak, ” Öğrencilerin dijital hikâye anlatımı uygulamasına İlişkin görüşleri” sorulmuş olup, öğrencilerin verdiği cevaplar olumlu ve olumsuz olarak iki kategoride yorumlanmıştır. Frekans değerleri yüzde olarak ifade edildiğinde (toplam 40 olumlu cevap) %80 oranında olumlu cevaplar alınmıştır. Öğrencilerden yaklaşık %20’si dijital hikâye anlatımını eğlenceli bulduğunu belirtmiştir.

Dijital hikâye anlatımının okuma becerisinin geliştirilmesini sağlamak için derslerde kullanılmasına yönelik olarak olumsuz görüşler ise toplam öğrenci görüşlerinin %20’sini oluşturmaktadır. Öğrenci görüşlerinin bütün olarak değerlendirilmesi ile görülüyor ki dersler dijital hikâye anlatımının kullanılması öğrencilerin beğendiği ve faydalı bulunduğu bir uygulamadır.

İkinci olarak, öğrencilerin dijital hikâye anlatımını kullanıp kullanmayacağına dair görüşlerinin incelenmesi ile ortaya çıkan sonuçlara bakıldığında; görüş bildiren yirmi öğrenciden on altısının “kullanırdım” dört tanesinin “kullanmazdım” cevabını verdiği görülmüştür. Cevapların oranlanması ile kullanacağını söyleyerek olumlu yanıt veren öğrencilerin oranı %80 olurken, kullanmazdım diyen öğrencilerin oranı % 20 olmuştur. Bu oran öğrencilerin dijital hikâye anlatımını yüksek oranda uygun bulduğunun kanıtıdır.

Öğrencilerin dijital hikâye anlatımına yönelik eleştirilerine yönelik olarak verdiği cevaplara bakıldığında toplam yirmi bir cevap verildiği ve %48 oranında faydalı olduğunun düşünüldüğü görülmektedir. Teknik aksaklıkları problem olarak gören öğrencilerin oranı %20 olurken %10’a yakın bir oranda uygun olmadığını söyleyen cevaplar olmuştur. Ailenin istememesi, videoların süresi, zamanın yetersizliği ve videolara erişim konusunda yaşanacak problemlerden kaynaklanan düşüncelerdir. Ayrıca bir cevapta eleştiri olmadığı söylenmiştir. Olumsuz eleştirilere ayrıntılı olarak bakıldığında, bu yönde yapılan eleştirilerin genellikle dijital hikâye anlatımından değil teknik aksaklıklar, uygulamanın yeni olmasından dolayı önyargıların etkisinde verildiği düşünülmektedir. Öğrencilerin olumsuz yaklaşıklarını belirten bu ifadelerinin genel olarak dijital hikâye ile ilgili değil, ekrana olan ön yargının, aile tepkisinin ve öğrenci yaşantılarının sebep olduğu düşünülmektedir. Öğrencilerin video izleme ritüelleri genellikle boş zamanlarını verimsiz bir şekilde geçirmelerine sebep olduğundan, izlemek fikri onlara verimli olması gereken zamanları boşa harcamış olma endişesi yaratmaktadır. Bunun ilgili olarak dijital hikâye anlatımının derslerde kullanılmasına yönelik olarak olumlu yaklaşım gösteren öğrencilerin derse ilgisi yüksek olan, dijital hikâye anlatımı uygulama sürecinde aktif öğrenciler olduğu da dikkati çekmiştir. Yani olumsuz fikirlere sahip öğrencilerin, derse aktif olarak katıldıkça dijital hikâye anlatımına karşı ön yargılarının kırılacağı ve yöntemi daha çok sevecekleri düşünülmektedir. Öte yandan öğrencilerin eleştirileri genel olarak değerlendirildiğinde sadece faydalı olduğunu söyleyenlerin oranının diğer tüm cevapların oranından fazla olması öğrencilerin dijital hikâye anlatımının derslerinde kullanılmasına yönelik olumlu görüşlerini pekiştirmektedir.

Öğrencilerin dijital hikâye anlatımına yönelik önerileri incelendiğinde frekans oranı en yüksek olan öneri % 35’lik oranla “videoların uygunluğu ve süresi” ile ilgilidir. Bu uygunluk konuların seviyesine göre daha zor metinlerde dijital hikâyelerin destekleyici olması yönünde belirtilmiştir. Süresinin daha uzun olmasının gerektiğini belirten cevaplar olduğu gibi, sürenin daha kısa olması gerektiğini belirten cevaplar da vardır. Frekans yüksekliği ile ikinci sırada yer alan önerinin “önerim yok” şeklinde olması öğrencilerin kendilerine sunulan videoların ve dijital hikâye uygulaması ile ders yapılmasının onlar açısından, dijital hikaye anlatımının bir anlam ifade etmediği şeklinde yorumlanabileceği gibi, görüşme sorularına verilen diğer cevaplardan yola çıkılarak, daha çok yeterli bulduklarını göstermektedir.

Öğrenci önerileri genel olarak incelendiğinde dijital hikâye anlatımının kabul gördüğü ve önerilerin genellikle daha çok ve daha uzun süre kullanılması yönünde olduğunu göstermektedir.

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar, dijital hikâye anlatımı kullanılarak yapılan okuma etkinliklerinin öğrencilerin okuduğunu anlama becerisi ile okuma ve dinleme tutumunu geliştirdiği yönündedir. Alanyazında bu sonucu destekler nitelikte bazı çalışmalara rastlanmıştır. Al-Mansour (2011), ilkokul öğrencileri ile yaptığı araştırmasında dijital hikâye uygulaması kullanılarak yapılan okuma etkinliklerinin öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşmıştır. Söz konusu araştırmada dijital hikâye anlatımının yanında öğretmenlerin metinleri seslendirerek model okuma yapmaları, başka bir değişken olarak uygulamaya konulmuştur. Bu araştırmada ise örnek okuma yapılmamıştır.

Kandemir ve Bay (2023), tarafından yapılan araştırmada deney ve kontrol grubu öğrencilerinin uygulama öncesi okuduğunu anlama seviyesi, dört okuma metni ile bu metinlerin anlaşılma düzeyini ölçen, yirmi dört soruluk Okuduğunu Anlama Testi uygulamışlardır. Ders uygulamaları sonunda Okuduğunu Anlama Testi ile öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri yeniden ölçülerek deney ve kontrol gruplarının aldıkları puanların analiz edilmiş ve bu sonuçlarına göre okuduğunu anlama becerisi ön test puanları arasında anlamlı fark bulunmazken, son test puanlarında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Çıkan sonuç bu çalışmanın sonuçlarıyla uygunluk göstermektedir.

Duran ve Topbaşoğlu (2015) yaptıkları araştırmada öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin dijital etkileşimli kitaptan ve basılı kaynaklardan okuma arasında okuduğunu anlama açısından anlamlı farklılık olmadığı ancak öğrencilerin dijital etkileşimli kitaptan okuduğunu anlama puan ortalamasının, basılı materyalden okuduğunu anlama puan ortalamasından 1,2 puandan daha yüksek çıktığı sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca bu çalışmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin basılı kitaplardan çok, tablet ve bilgisayarlar karşı olumlu bir tutum sergilediğini ortaya koymuşlardır.

Hamdy (2017), ilkokul ikinci sınıf öğrencileri ile yaptığı araştırmada dijital hikâyelerin deney grubu öğrencilerinin okuduğunu ve dinlediğini anlama becerilerini daha fazla geliştirdiğini ortaya koymuştur. Yapılan çalışmada önceden hazırlanan dijital hikâyeleri okuma ile ilgili etkinliklerde uygulamıştır. Ayrıca öğrencilerin dijital hikâye uygulamasının kullanıldığı sınıf ortamını daha eğlenceli buldukları da araştırmanın bulguları arasındadır. Elde edilen sonuçlar, bu araştırma sonuçlarıyla edinilen izlenimleri destekler niteliktedir. Öğrencilerin araştırma sürecinde dijital hikâyeleri istekli bir şekilde ve zevkle izledikleri gözlemlenmiştir. Bu açıdan dijital hikâyelerin öğrenciler üzerinde benzer etkiler bıraktığı söylenebilir.

Benzer şekilde Şentürk ve Leylek (2018)'in, yaptığı araştırmada dijital hikâyelerin ilkokul 3. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerini geliştirdiği saptanmıştır. Şentürk Leylek (2018), hazırlanmış dijital hikâyeler ile öğrencilerin hazırladığı dijital hikâyelerin okuma becerileri üzerindeki etkisini de incelemiştir. Araştırmacı bulgularına göre, öğrencilerin kendilerinin hazırladığı dijital hikâyelerin, okuma becerisi puanlarını daha çok artırdığı sonucu elde edilmiştir. Bu araştırmada ise dijital hikâyeler, araştırmacı tarafından hazırlanarak derslerin işlenişinde kullanılmış ve dijital hikâyelerin okuma tutumunu olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Dijital hikâyeleri Yamaç (2015), yazma becerilerini geliştirmede; Çiftçi (2019), okuma becerisi üzerine etkisini incelemek için; Ciğerci (2015) ise dinleme becerisine etkisini incelemek amacıyla kullanmışlardır ve yaptıkları çalışmaları dijital hikâyelerin temel dil becerilerinin geliştirilmesinde

olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bunun yanında birçok araştırmada olduğu gibi Çiğerci (2015), Türkçe dersine olan tutumun da olumlu yönde arttığı sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlar da bu araştırmanın tutuma yönelik sorularıyla ilgili bulgular ile örtüşmektedir. Bu araştırmanın sonucunda; araştırmacı, deney grubu öğrencilerinin görüşlerinde dijital hikâye kullanımının öğrencilerin tutumunu artırdığı tespit edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre dijital hikâyelerin öğrencilerin okuma tutumuna olumlu etkileri olduğu görülmüştür. Bu sonuçlardan yola çıkılarak bundan sonra bu alanda yapılacak uygulama ve araştırmalara yönelik öneriler şu şekildedir:

- Uygulamanın okuma tutumuna olumlu katkılarından faydalanılarak öğrencilerin motivasyonuna etkisi kullanılabilir.
- Dijital hikâye anlatımının öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini geliştirdiği görülmüştür. Bu bağlamda dijital hikâyeler, okuduğunu anlama çalışmalarında kullanılabilir.
- Okuma becerisinde oluşan tutuma dayanarak farklı kademelerde ve disiplinlerde dijital hikâye kullanımının akademik başarıya ve tutuma etkisi incelenebilir.
- Okuma ve dinleme becerisinde oluşan tutuma dayanarak farklı kademelerde ve disiplinlerde dijital hikâye kullanımının akademik başarıya ve tutuma etkisi incelenebilir.

Kaynaklar

- Akyol, H. (2003). Türkçe İlkokuma Yazma Öğretimi, Ankara: Gündüz Eğitim Ve Yayıncılık
- Alkan, C. (1991). Bilgisayar Destekli Öğrenme Modülleri. Ankara: Anı Yayınları.
- Ateş, B. (2023). Çocuk edebiyatı eserlerinin 6 sınıf öğrencilerinin okuma motivasyonu okuma tutumu ve okur öz algısına etkisi (M.S. thesis). Van Yüzüncü Yıl University.
- Bal, Döndü ve Onay, Atılım: Yeni Medya ve Dijital Hikâye Anlatıcılığının Geleceği, 16th International Symposium Communication in the Millennium, Vol: 16, 2018, 863-875.
- Batluralkız, Ç. ve Karakuş Tayşi, E. (2021). Basılı ve dijital ortamlarda ortaokul öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerinin karşılaştırılması. Ana Dili Eğitimi Dergisi, 9(4), 1039-1050.
- Can, A. (2014). Bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi. Pegem Akademi.
- Çiğerci, F. M. (2015). İlkokul dördüncü sınıf Türkçe dersinde dinleme becerilerinin geliştirilmesinde dijital hikâyelerin kullanılması. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Çiftçi, M. (2019). Dijital hikâyelerin ilkokul ikinci sınıf öğrencilerinin okuma becerileri üzerindeki etkisi [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Aksaray Üniversitesi.
- Atalay, T.D. (2018) "Okuma Becerisinin Temel Kavramları", Kitap: Okuma Eğitimi, Ankara/Türkiye: Anı Yayıncılık
- Demirel, Ö. (2003). Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri İçin Türkçe Öğretimi, PegemA Yayıncılık.5. baskı. Ankara.
- Demirer, V. (2013). İlköğretimde e - kitaplama kullanımı ve etkileri. Yayımlanmamış Doktora
- Duran, E., &Topbaşoğlu, N. (2015). Dijital-Etkileşimli Öyküleyici Metinler ve Anlama Turkish Studies, 10(11), 519-532
- Ekmen, S. (2023). Ortaokul öğrencilerinde hızlı okuma becerisi ve okuma alışkanlığı özellikleri ile akademik motivasyon arasındaki ilişki (M.S. thesis).
- Epçaçan, C. (2009). Okuduğunu anlama stratejilerine genel bir bakış. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2(6), 207-223.
- Göçen, G. (2014). Dijital öyküleme yönteminin öğrencilerin akademik başarı ile öğrenme ve ders çalışma stratejilerine etkisi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Grabe, W. ve Stoller, F. L. (2002). *Teaching And Researching Reading*. New York: Published By Pearson Education .
- Hagan, E. (2013). Student reading attitudes in relation to the instructional approach. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Northwest Missouri State University.
- Hamdy, M.F. (2017). Dijital hikâye anlatımı kullanımının öğrencilerin okuduğunu anlama ve dinlediğini anlama üzerine etkisi. İngiliz ve Arap Dili Öğretimi Dergisi, 8 (2), 112-123.
- Hartley John, McWilliam Kelly (2009) Computational Power Meets Human Contact, Story Circle, Ed. by John Hartley, Kelly McWilliam. Wiley-Blackwell.
- Kandemir, M. ve Bay, Y. (2023). Dijital hikâye kullanımının ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine etkisi. Anadolu Journal of Educational Sciences International, 13(2), 339-358.
- Karakoyun, F. (2014). Çevrim içi ortamda oluşturulan dijital öyküleme etkinliklerine ilişkin öğretmen adayları ve ilköğretim öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesi. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Küngerü, Ayhan: "Bir İfade Aracı Olarak Dijital Öykü Anlatımı", Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi (AKAR), Cilt 1, Sayı 2, 2016, 33-45.

- Leech, N.L. ve Onwuegbuzie, A.J. (2007). A typology of mixed methods research designs. *Qual Quant.* 43, 265–275
- Mathewson, G. C. (1994). Model of attitude influence upon reading and learning to read. In R. B. Ruddell, M. R. Ruddell, ve H. Singer (Eds.), *Theoretical models and processes of reading* (pp. 1131–1161). International Reading Association.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (M. Bütün & S. B. Demir, Çev.Eds.). Pegem Akademi. (Çalışmanın orijinali 1980`de yayımlanmıştır)
- Polater, C. (2019). İlkokul dördüncü sınıfta dijital öykü yöntemiyle değerler eğitimi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). YÖK Ulusal Tez Merkezi'nden alınmıştır (Tez No: 568604).
- Robin, B. (2006). The educational uses of digital storytelling. *Technology and Teacher Education Annual Journal*, 1(709).
- Robin, B. R. (2008). Digital Storytelling: A Powerful Technology Tool For The 21st Century Classroom. *Theory Into Practice*, 47(3), 220-228.
- Şentürk Leylek, B. (2018). İlkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin okuma becerilerinin gelişiminde ve okumaya yönelik tutumlarında dijital hikayelerin etkisi (Ph.D. dissertation).
- Şimşek, B. (2012). Enhancing Women's Participation in Turkey Through Digital Storytelling. *Journal of Cultural Science*, 5 (2), 28-46.
- Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Turgut, G. ve Kışla, T. (2015). Bilgisayar destekli hikâye anlatımı yöntemi: Alanyazın araştırması. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 6(2), 97-121.
- Ulu, H. (2019). Examining the relationships between the attitudes towards reading and reading habits, metacognitive awarenesses of reading strategies, and critical thinking tendencies of pre-Service teachers. *International Journal of Contemporary Educational Research*, 6(1), 169-182. <https://doi.org/10.33200/ijcer.549319>
- Ulum, E. (2017). Yedinci sınıf öğrencilerinin fen bilimleri konularında dijital öykü hazırlama deneyimleri, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Ulum, E. (2017). Yedinci sınıf öğrencilerinin fen bilimleri konularında dijital öykü hazırlama deneyimleri, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Ürün Karahan, B. (2020). Dinlemeye yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Bugu Dil ve Eğitim Dergisi*, 1(2),188-196
- Ürün Karahan, B. (2018). Okumaya Yönelik Tutum Ölçeği Ölçek Geliştirme Çalışması. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(1), 67–73.
- Ürün Karahan, B. ve Demir Atalay, T. (2018). Okuma Eğitiminde Tutum ve Motivasyon. (Ed. S. Alyılmaz, B. Ürün-Karahan). *Okuma Eğitimi içinde* (s. 119- 138). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yamaç, A. (2015). İlkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin yazma becerilerinin gelişiminde dijital hikâyelerin etkisi [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yardım, L. (2021). Okuma çemberi tekniğinin söz varlığına, konuşma becerisine ve okuma tutumuna etkisi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Yayımlanmamış doktora tez
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. baskı). Seçkin.
- Yüksel, P. (2011). Using digital storytelling in early childhood education:a phenomenological study of teachers' experiences (Yayımlanmamış doktora tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.